

interveni în favoarea candidatului și obțin promisia că examinatorul va fi foarte indulgent. Totuși studentul pierdu examenul.

La câteva zile după această, Bădăreu se întâlnește cu șeful antisemiților români și îi exprimă mirarea că promisia nu fusese ținută.

— „Dar, răspunse d. Cuza, mi-ai spus că studentul este „*zidan*”; când colo am descoperit că era... chinez”. N. D.

Incalificabilă uitare...

Într-o admirabilă cuvîntare, rostită nu prea de mult, *M. S. Regele* a ținut să sublinieze, cu amărăciune, unul din marele și permanentele defecte ale învățămîntului nostru, care—în cele mai multe cazuri—nu-și atinge țelul pentru care a fost creat.

Așa bunăoară—(asta chiar era tema *M. Sale*)—Statul a făcut sacrificii considerabile pentru întemeierea școlilor și Academiiilor de agricultură, în scopul de a scoate din ele elemente harnice și pricepute, cari, *reîntoarse la brazdă*, să contribuie la sporul—cantitativ și calitativ—al producției solului românesc,—pămînt atît de generos, dar atît de abandonat la voia întîmplării—și disprețuit.

Plecați din țarina care i-a hrănit, majoritatea elevilor și studenților în agricultură — deîndată ce s'au instruit la aceste instituții și au gustat din plăcerile frivole ale orașanului — nu mai are poftă nici de plug, nici de însămînțare : idealul lor e *biurocrația*.

Glia părintească rămîne o amintire vagă...

Constatarea și dojana regală se poate extinde și la alte ramuri ale învățămîntului nostru.

Bunăoară : Avem *Teatre Naționale* de aproximativ o sută de ani. La început decorurile acestor teatre s'au înjghebat cum a dat Dumnezeu : de către pictori diletanți (precum erau și actorii). Mai apoi — (față de necesitățile de montare, cari nu se mai puteau evita, precum și din lipsă de meșteri autohtoni) — luarăm drumul către *Viena*, de unde ne-am aprovizionat cu decoruri și costume, ce se executau în *atelierile de acolo* și ne erau expediate la București sau Iași — în condițiuni de plată adeseori oneroase.

Mai tirziu începurăm să ne aducem meșteri decoratori — *dar tot străini*. (Am adus și directori de scenă, străini, angajați cu contract).

După războiul mondial — (relațiile cu Viena fiind zdruncinate) — am apelat la pictorii ruși.

În cazul acesta avurăm mai mult noroc : rușii s'au dovedit formidabili tehnicieni și vizionari de o subtilă originalitate. (Chiar în timpul de față — *Feodorov* la București și *Kiriacoff* la Iași — pot face cinste oricărei scene din lume).

Dar între timp — (*cam de vre-un sfert de secol*) — s'au înființat și la noi — pe lângă Academiile de Arte Frumoase — secții de artă *decorativă*.

Care a fost scopul înființării lor ? De bună seamă : *să formeze maeștri decoratori — ca să nu mai rămînem la discreția și tributarii străinilor*.

Rezultatul a fost însă cu totul împotriva gîndului *bun* (presupunem !) al legiuitorului :

În decurs de cîteva decenii, secțiile noastre de *artă decorativă* au creiat... profesori de *desen și caligrafie*, pentru trebuințele învățămîntului secundar.

Dezastruos rezultat !

A cui e vina ?

A Statului?... A profesorilor, cari au condus aceste secții ?

E greu să stabilim răspunderile...

* * *

Iată de ce am fost adînc impresionat cînd, acum cîteva zile, am primit o scrisoare oficială dela d. Sandu Teleajen, actualul director al Teatrului Național din Iași, — prin care îmi cere să-i sar în ajutor cu o echipă de studenți din atelierele de artă decorativă ale Academiei, fiindcă Teatrul e amenințat să șomeze : *Kiriacoff* e grav bolnav și nu mai poate lucra.

Revenim la realitate.

Incepem — înșfîrșit — a ne desmetici !

* * *

O statistică riguroasă ne-ar putea arăta că, în ultimul sfert de secol — de cînd, aproximativ, funcționează la noi învățămîntul artelor decorative — au intrat pe mîna străinilor *sute de milioane de lei*, pentru felurite lucrări oficiale, fără să se recurgă niciodată la atelierele de specialitate atașate pe lingă Academiiile noastre de Arte Frumoase.

Ce-a cîștigat economia țării și, mai ales : ce-a cîștigat învățămîntul nostru artistic din această incalificabilă uitare?... N. N. Tonitza.

Pe munte.

Iarna se fac sporturi la Brașov desigur. Dar în Duminica asta a plouat, e ceață și noroi, plouă și la Poiana și nici pe Postăvarul nu ai de ce să te urci. Nu a nins pînă acum, e încă vremea caldă și localnicii, sportivi prin tradiție și vocație, oftează de dorul skiului și al săniei.

Însă eu am văzut azi coborînd dintr'o mașină de București, doi tipi grași ca doi prelați claustrați și două fetișcane. Erau toți patru în costume grozave de expediție polară, cu cei mai autentici bocanci de ski, cu capetele descoperite și cu atitudini foarte sportive. Dimineața, după ce și-au plimbat costumele, s'au instalat la Flagner (prăjituri delicioase!) ; dejunul l'au luat în mașină (dejun rece, că afară era cald!), apoi s'au strecurat la „Coroana“ (cafea-ziare). Și s'au întors către seară la București. Poate vor fi povestind și acuma ce frumos era „pe munte“ ! **Mircea Petala.**

Mihai Jora.

Noi moldovenii ne grăbim încet.

Nu este de mirare deci ca moldovanul Mihai Jora, nu a ajuns la „Premiul Național“ decît în anul 1937.

Dar destinul moldovenesc are socoteala lui. Era firesc ca moldovanul Jora, „pedibus cum jambis“ și cu brațele încărcate de partituri, să aibă mai multă zăbavă pe anevoiosul drum al artei decît alții, sosiți „călări“, cu o simplă cravașă în mînă !

Un rezon în plus, pentru a avea dreptul la un prinos de admirație, din partea celor ce preferă, pe eșichierul vieții, să cîștige partida fără a accepta „gambitul damei“, tunbele oportunelor rocade și zigzagurile bizantine ale nebulului !

Pentru aceștia, mersul domol și hotărît al pionului, investit cu su-